

pjevanja u toj župi, osvrnimo se samo na trenutak u prošlost.

U razdoblju između dva rata u župnoj crkvi Sv. Jurja postojao je crkveni pjevački zbor kojeg je vodio Bartol Santek, učitelj u Sv. Jurju, koji je sve vrijeme ujedno vršio i službu orguljaša u župi, da bi se u vrijeme rata i u poslijeratnim godinama sve do 1967. god. smjenjivali ljudi koji su tu dužnost s većim ili manjim (ne)uspjehom obavljali. Tako se nekadašnji dosta veliki zbor učitelja Santeka, u kojem je pjevalo preko trideset pjevača (ponajviše djevojaka i mladića) brojčano polako smanjivao, zbornu pjevanje sve više zamiralo, a glazbeni nivo pretežno pučkog pjevanja i orguljanja, mijenjanjem i malim glazbenim znanjem orguljaša, sve više opadao.

Na veliku radost i oduševljenje župljana, osnovan je 4. travnja 1967. god. pjevački zbor župne crkve Sv. Jurja na Bregu i od tada pa sve do danas pod vodstvom svog zborovođe i orguljaša Valenta Horvata zbor nastupa na svim župskim liturgijskim svečanostima. Prvih dana postojanja u pjevačkom je zboru bilo tridesetak pjevača koji su neopisivim entuzijazmom, upornošću i marljivošću vježbali crkvene skladbe pisane za mješoviti zbor, da bi već 23. travnja, na dan zaštitnika župe — sv. Jurja, iste godine prvi put nastupili u vlastitoj župnoj crkvi i na taj način svečano proslavili sv. Jurja. Koliko je bilo oduševljenje, ljubav i dobra volja tih pjevača najbolje govori činjenica da su u slijedeća tri mjeseca uvježbali još nekoliko djela, među kojima i *Staroslavensku misu na čast sv. Andrije* (s hrvatskim tekstom) Kamila Kolba, te 23. srpnja organizirali hodočašće u svetište Bajke Božje na Trsatu gdje su kod svečane sv. mise pjevali upravo spomenutu misu o. Kamila Kolba i niz drugih uvježbanih skladbi. Za pjevače je to bio izuzetan doživljaj, doživljaj prepun nezaboravnih trenutaka i vrlo dragih uspomena. Bilo je to hodočašće koje je svima pružilo obilje Božje milosti i radost života kao ovozemaljsku nagradu za uloženi trud, ali i snagu za još veće napore. Spomenemo li još i nastup pjevačkog zbora 4. kolovoza u župnoj crkvi u Čakovcu, te niz svečanosti u vlastitoj župi iste godine, s pravom možemo reći da je godina 1967 bila prava prekretnica u životu vjernika, a nadasve pjevača župe Sv. Jurja, godina u kojoj je došlo do uskrsnuća crkvenog pjevanja u župi zahvaljujući neizmjerne zalaganju svih pjevača i njihovog zborovođe.

Slijedeće godine pjevački je zbor povećao broj svojih članova i uvježbao još nekoliko novih skladbi. Zajedno sa župljanima pjevači su hodočastili u Marijino svetište u Mariji Bistrici i od tada svake godine hodočaste u Mariju Bistricu, ali i u druga svetišta u Hrvatskoj, zatim su pjevali prilikom svih velikih blagdana i svečanosti u župi, ukratko — nesmanjenim žarom nastavili su s radom ne osvrćući se na teškoće i imajući u mislima jedino zadatak koji im je Gospodin Bog, darujući im onako divan glas, povjerio.

Daleko bi nas odvelo detaljno opisivanje rada pjevačkog zbora u svakoj narednoj godini i prava je šteta da takvo što ne možemo učiniti, ali i činjenica da u punih 17 godina nije prošla niti jedna nedjelja, niti jedan blagdan, a da barem kod jedne sv. mise nije pjevao zbor — ako ne baš svi pjevači uvijek (jer neki su ponekad i nedjeljom bili na poslu), onda barem velika većina njih, ako ne zvorske skladbe, onda svakako predvođeci pučke crkvene popijevke — govori dovoljno već i sama za sebe, a da o većim svečanostima u župi i ne govorimo. Kolike je samo pokojnike zbor svojom pjesmom ispratio u vječnost, kolike mlade prilikom vjenčanja u novi život, kolikim malenima i onim malo većima kod sakramenata sv. Pričesti sv. Potvrde pomogao u prvim velikim koracima u njihovom vjerskom životu, mladomislnicima dao snage za težak životni put koji ih u svećeničkom pozivu očekuje, a svim vjernicima ispunio srca radošću i pripremio duše za susret sa Spasiteljem u svetoj Euharistiji.

Zar onda nije opravdano što smo se sjetili ljudi koji toliki niz godina njeguju, razvijaju i unapređuju crkveno pjevanje bez kojeg bi vjerski život župe bio daleko, daleko siromašniji? Nitko, doduše, ne tvrdi da u čitavom tom razdoblju u pjevačkom zboru nije bilo problema i poteškoća, ali to je samo dokaz više privrženosti i ljubavi za crkveno pjevanje, a iznad svega dokaz zajedništva kojim se mogu svladati i najveće poteškoće, što osobito lijepo pokazuje rad pjevačkog zbora u ove posljednje četiri godine, razdoblju za koje bismo mogli reći da predstavlja novu stranicu u povijesti pjevačkog zbora župne crkve Sv. Jurja na Bregu, ali o tome više slijedeći put.

Ako netko misli da je, kad sve ovo ispričamo, u pitanju nečija afirmacija ili nešto slično onda je u krivu. Sve ovdje spomenuto izraz je dubokog divljenja i poštovanja prema našem običnom čovjeku koji u sebi još uvijek nosi pjesmu dobrote, istine i ljubavi, pjesmu koju najprije treba u njemu otkriti, a tada s brižnom pažnjom njegovati i s dužnim se poštovanjem odnositi prema njoj jer ona predstavlja najveće blago koje on, taj obični čovjek, nosi u sebi.

Tihomil HORVAT

SUBOTICA

KOMEMORACIJA 20. OBLJETNICE SMRTI ALBE VIDAKOVIĆA

Subotica kao rodni grad našeg velikog skladatelja i muzikologa Albe Vidakovića (1914—1964.) željela se što svečanije sjetiti svog velikog sina povodom 20. obljetnice njegove smrti u Zagrebu.

Komemoracija je trajala dva dana (29. travnja i 6. svibnja 1984. god.).

U nedjelju, 29. travnja, u 18 sati, u katedrali-bazilici sv. Terezije u Subotici, bila je sv. misa zadušnica za pokojnog A. Vidakovića, koju je služio subotički biskup Matija Zvekanović, a asistirali su vlč. Franjo Vujković i vlč. Blaško Dekanj.

U svojoj homiliji za vrijeme sv. mise biskup M. Zvekanović je vrlo lijepo povezao liturgijska čitanja te nedjelje sa životom pokojnog A. Vidakovića. U liturgijskim čitanjima je naglašena radost kršćanskog života, »a karakteristična crta našeg dragog pokojnika je radost života vjere i poziva.« A. Vidaković je radošno proživio svoj život svećenika i glazbenika. U svim prilikama, bez obzira na teške okolnosti, pokazivao je radost života i svoga zvanja. Tu radost je prenosio i na sve ljude s kojima je na bilo koji način surađivao.

Za vrijeme sv. mise pjevao je subotički katedralni zbor »Albe Vidaković« pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić, a na orguljama je pratila Jelena Demšedi. Zbor je skladno otpjevao II. staroslavensku misu A. Vidakovića, gdje su došli do izražaja pojedini dijelovi u svojoj melodioznosti i snazi glasova.

Gost zbora te večeri bio je Ante Sekulić, koji je rođen u Subotici 1955. g. a sad živi i radi u Zagrebu kao liječnik. On je na orguljama odsvirao tri skladbe. Na početku sv. mise je svirao *Toccato u d molu* Maxa Regera. Za vrijeme mise svirao je *Koncert za flautu i orgulje u D duru*, II. stavak Josepha Haydna. Na flauti je svirala s. Mirjam Pandžić. Poslije sv. mise je svirao *Fantaziju i fugu* za orgulje A. Vidakovića.

Skladno pjevanje zbora i umjetničko sviranje A. Sekulića doprinijelo je da je ova sv. misa zadušnica bila ozarena nekom posebnom svećanošću. Sretna je zamisao da se u goste pozove mladi orguljaš Ante Sekulić, koji je pokazao da potpuno vlada tim starim klasičnim instrumentom pa može uspješno izvesti i najteže skladbe. U sviranje je unio svega sebe i zato je uspio oduševiti slušaoce. Treba poželjeti češća takva gostovanja.

U nedjelju, 6. svibnja, u 19,30 sati u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije bio je koncert zbora

»Albe Vidaković«. Program je bio vješto sastavljen u svojoj raznolikosti. Osim nastupa katedralnog zbora izveden je i niz drugih točaka.

Koncert je održan u čast pok. A. Vidakovića i zato je zbor otpjevao nekoliko njegovih skladbi: *Magnificat*, a zatim dijelove njegove *Mise simplex* i »Slavu« iz *II. staroslavenske mise*. Dječji zbor je otpjevao pjesmu *Djecu k meni vodite* (glazba V. Vidakovića, riječi biskupa Mije Škvorca).

Od hrvatskih skladatelja bili su zastupljeni: stari hrv. skladatelj Vinko Jelić: *Cantate Domino* (Pjevajte Gospodinu), (pjevala solo sopran Terezija Buljović-Jegić, na orguljama pratila s. Mirjam Pandžić). Suvremeni hrvatski skladatelj i orguljaš Anđelko Klobučar: *Dječja misa* (riječi Serafim Mičić), pjevao je dječji zbor. Suvremeni subotički hrvatski skladatelj Milan Asić: *Psalam 136* (pjevala solo sopran s. Karmela Kovačević uz pratnju mješovitog zbora i orgulja).

Osim toga, izvedeno je nekoliko točaka na orguljama: Johann Christian Pepusch: *Sonata za flautu i orgulje, F dur* (na flautu je svirala s. Mirjam Pandžić, na orguljama je pratila Jelena Demšedi.) Gost zbora je bio mladi orguljaš Libor Dudaš, koji je rođen u Osijeku 1966. god. Živi u svom rodnom gradu i učenik je 4. razreda Srednje glazbene škole i glavni predmet mu je klavir, a četiri godine uči orgulje kod s. Klementine Franc, koja je bila učenica pokojnog A. Vidakovića. L. Dudaš je na ovom koncertu izveo na orguljama tri skladbe klasičnih majstora: Johann Sebastian Bach: *Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ* (Isuse, ja te zovem). Cesar Franck: *Preludij, fuga i varijacije*. J. S. Bach: *Fantazija i fuga — g mol*.

Mladi orguljaš L. Dudaš unio je sav svoj mladenački polet u sviranje i osjetilo se da mu je to velika radost. Zato je kod slušalaca izazvao ugodno zadovoljstvo.

Da bi unijeli novost u program i da slušaoci ponovno čuju gregorijanski koral, nastupio je zbor subotičkog sjemeništa »Paulinum«, »Schola cantorum« pod ravnanjem Josipa Mioča. Sjemeništarci su, uspijevajući uživati se u melodiju i ritam gregorijanskog korala, skladno otpjeli dvije pjesme: *Ave Maria* i *Vexilla regis* (Barjaci kraljevi kreću).

Ovaj koncert je značajna kulturna priredba duhovne glazbe. Slušaoci su bili zadovoljni u tim trenucima susreta s ljepotom i otišli su duhovno bogatiji.

Bela GABRIĆ

KONCERTI, OPERE...

KONCERT ZA ORGULJE I ORKESTAR A. KLOBUČARA

U nas je rijetkost da se pojavi u glazbenoj literaturi djelo ovakvog sadržaja. Budući da je Klobučar naš eminentni orguljaš i »izvrstan poznavalac orguljaške izvođačke prakse«, porazgovarao sam s njime o njegovom novom opusu i iznijet ću najznačajnije misli o tome.

Prvi poticaj za ovo djelo dobio je od simfoničara i orguljaša Željka Marasovića, da se takvo djelo izvede pred našom domaćom publikom. Iako su već ranije postojale skice za tako nešto, potpuna realizacija se vremenski odužila, pa je Klobučar odlučio naći novu inspiraciju u realizaciji svog djela u jesen 1983. *Koncert za orgulje i orkestar* zamišljen je u tri stavka. Prvi stavak služi kao uvod sa sonatnim oblikom, koji ipak nije potpun, kombiniran s kontrastnim temama i njihovom razradom. Drugi stavak su varijacije sa samostalnom razradom na kraju stavka, a cijeli stavak prati princip figuriranja. Završni je stavak koncipiran u tipu ronda s nizanjem različitih ugodaja koji se očituju na način mozaika, gdje nije strogo zastupljen sam princip ronda.

Što se tiče glazbenog govora ovog djela, u njemu postoji tonski centar: u prvom i posljednjem stavku to je ton »d« prema kojem se sve kreće, dok je u srednjem stavku to ton »fis«. Harmonijske strukture akorda građene su disonantno s primjenom sekunde koja se širi u kvartu te dolazi do superpozicije, pa konstrukcija kvarte i septime. Uz dodavanje sekunde u akordičkoj strukturi, pojavljuje se i povećani kvintakord, što u konačnici ne daje dojam prenaprnutog disoniranja. U intenciji tretiranja orgulje i velikog orkestra, Klobučara nije vodila klasična zamisao. Dominantna funkcija orgulja kao solo-instrumenta ipak je dovoljno naglašena u pojedinim staccima a isto tako u konfrontaciji s orkestrom.

Ovaj je koncert postavio ozbiljne tehničke zahtjeve solisti prof. Željku Marasoviću, koji je cijelom opusu pristupio pomnim studijem svoje dionice i zaista ju korektno realizirao. Obično su u ovakvim prilikama prisutni polifoni postupci kod ovakvog tretiranja instrumenta, što u ovom slučaju nije tako. Jedan od problema s kojima se skladatelj suočava u ovakvom opusu je odnos orkestra, odnosno duhaća, koji mogu dovesti do zasićenosti zvuka orgulja, te se tu redovito koriste gudači. Od limenih instrumenata uzimaju se po četiri roga i udaraljke ili trompete, kako je to očito iz francuske literature te vrste. Prof. Klobučar kaže, da u Čeha vlada veliki interes za orgulje nakon II. svjetskog rata, gdje se osjeća francuski utjecaj u tretiranju orgulja i orkestra.

Naša je domaća literatura veoma siromašna djelima ovakve vrste. Postoji koncert za orgulje i orkestar S. Šuleka i navodno F. Lučića, koji nije nikada ni bio izveden, dok postoji izvadak samo za orgulje solo. Manji slični opus postoji od B. Papandopula u trostavačnom obliku ali ne u smislu koncerta za orgulje i orkestar.

Već smo spomenuli solistu Željku Marasovića koji je s puno odgovornosti i umjetničkog nadahnuća efektно realizirao partituru orgulja i time potvrdio svoj orguljaški identitet. Za to je očito bila prilika u finalu koncerta, tokatnog karaktera i neobično virtuoznoj kadenci na kraju. Sve je to pridonijelo vrednovanju Klobučareva opusa koji bez sumnje obogaćuje domaću literaturu i koji na tom području očekuje nove pregaoce. U istraživanju zvukovnih i tehničkih mogućnosti orgulja, Klobučar uvijek iznova pronalazi

HRVATSKA LITURGIJSKA PJESMARICA
PJEVAJTE GOSPODU PJESMU NOVU
NAJLJEPŠI DAR ZA PRVU PRICEST I SV.
POTVRDU:

Cijena — do Nacionalnog euharistijskog kongresa 300 din

Narudžba: Institut za crkvenu glazbu,
41000 Zagreb, Kaptol 29